

แบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา

Leadership Style Effecting to Administration by Standard
of Child Development Centers under Local Government Organizations In Chachoengsao Province.

ปารณีย์ ณ นคร¹ กัญกร เอี่ยมพญา² นิวัตต์ น้อยมณี³
Paranee Na Nakhorn¹ Kanporn Aiempaya² Niwat Noymanee³

paranee6429@gmail.com*

ส่งบทความ 8 กรกฎาคม 2564 แก้ไข 21 กรกฎาคม 2564 ตอบรับ 24 กรกฎาคม 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ศึกษาการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4) ศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 242 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยแบ่งชั้นจำนวนประชากรจำแนกตามรายอำเภอ และใช้วิธีเทียบบัญญัติไตรยางศ์เพื่อกำหนดสัดส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลากเพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนสัดส่วนที่ได้กำหนดไว้ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม จำนวน 242 ฉบับ ซึ่งวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) อยู่ที่ระดับ $\alpha = .955$ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson's product moment correlation coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ระดับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ
- 2) ระดับการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับ

มากทุกข้อ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

² รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

³ ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

¹ Student in Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University.

² Associate Professor in Educational Administration Program, Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University.

³ Director of Graduate School, Bangkok Suvarnabhumi University.

3) แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารแบบมุ่งความสำเร็จและแบบให้มีส่วนร่วมส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา ร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 60.30 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐานได้ คือ $Z'y = .484 (X_3) + .368 (X_4)$

คำสำคัญ: แบบภาวะผู้นำ, การบริหารงาน, มาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Abstract

The purposes of this research were to investigate 1) the level of leadership style 2) the level of administration by standard of Child Development Centers 3) the relationship between leadership style and administration by standard of Child Development Centers and 4) the prediction coefficients of leadership style effecting to administration by standard of Child Development Centers under Local Government Organizations in Chachoengsao Province. The sample was comprised 242 teachers in Child Development Centers under Local Government Organizations in Chachoengsao Province, working in academic year 2020, obtained by multi-stage random sampling. The research instrument used for collection data was 242 questionnaires, $\alpha = .955$. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis.

The research result revealed as follow:

- 1) The level of leadership style, as a whole and each aspect, were at high level.
- 2) The level of administration by standard of Child Development Centers, as a whole and each aspect, were at high level.
- 3) The relationship between leadership style and administration by standard of Child Development Centers was significantly positive correlation at a high level of .01. and 4) The prediction coefficients of leadership style effecting to administration by standard of Child Development Centers under Local Government Organizations in Chachoengsao Province, could be concurrently predicted for 60.30 % affect to administration by standard of Child Development Centers under Local Government Organizations in Chachoengsao Province with statistically significant at a level of .01, written on a standard equation score as: $Z'y = .484 (X_3) + .368 (X_4)$

Keyword: Leadership Style, Administration, Standard of Child Development Center

บทนำ

การจัดการศึกษาปฐมวัยถือเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญสูงสุดในการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ เริ่มตั้งแต่การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิต เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้บริบทของประเทศภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 54 วรรคหนึ่งกำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และวรรคสอง กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาจนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่งเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้สมกับวัย และดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดภารกิจ อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับ ตามความพร้อม ความเหมาะสม ความต้องการภายในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา และให้เป็นไปภายใต้มาตรา 18 (1) ที่ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาปฐมวัยจัดในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ ซึ่งการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ถือเป็นการบริการสาธารณะอย่างหนึ่ง โดยดำเนินการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้เด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการจัดการศึกษานอกระบบตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้เด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยการส่งเสริมให้ครู ผู้ดูแลเด็ก และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้สามารถจัดกิจกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสมกับวัย

และครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้มีศักยภาพตามวัย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2560)

ทั้งนี้ สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละหน่วยงานมีโครงสร้างการบริหารงานและความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน รวมถึงการบริหารงานในด้านวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2559) ซึ่งพิจารณาได้จากผลการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษายานนกรอบสามของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ.2557 ซึ่งผลการประเมินพบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในระดับต้องปรับปรุง จำนวน 1,671 ศูนย์ (คิดเป็นร้อยละ 8.58) และอยู่ในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน จำนวน 304 ศูนย์ (คิดเป็นร้อยละ 1.56) และผลจากการประเมินในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา พบจุดที่ควรปรับปรุงเร่งด่วน คือ การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการบริหารวิชาการในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการดำเนินงานประเมินพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และควรให้ความสำคัญกับแผนการดำเนินงาน และแผนปฏิบัติการประจำปีที่ระบุโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา นอกจากนี้ ควรมีการนิเทศ ติดตาม กำกับ และประเมินผล โดยใช้มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในเป็นเครื่องมือ และควรปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ ควรมีการประเมินและนำผลการประเมินไปใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนางาน จึงจะสามารถดำเนินการจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนควรมีการประเมินคุณภาพภายในโดยหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อรองรับการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกต่อไป (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2558)

ในการจัดการศึกษาที่ดีมีคุณภาพนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะภารกิจสำคัญในด้านการบริหารงานวิชาการซึ่งต้องอาศัยภาวะผู้นำที่จำเป็น

ต่อการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพงานด้านวิชาการ อย่างไรก็ตามผู้บริหารแต่ละคนต่างก็มีแบบภาวะผู้นำที่เป็นลักษณะเฉพาะของตนเองโดยผู้บริหารบางคนอาจยึดมั่นวิธีการบริหารแบบหนึ่งแบบใดไปตลอด ในขณะที่ผู้บริหารบางคนอาจจะเปลี่ยนแปลงแบบภาวะผู้นำของตนตามเวลาสถานการณ์ สิ่งแวดล้อมและตำแหน่งหน้าที่การงานที่รับผิดชอบ ทั้งนี้เพื่อให้ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการเป็นไปในทิศทางบวก (นาวาวิ เจอะอุมา, 2558) นอกจากนี้ผู้บริหารจะต้องรู้ว่าตนเองถนัดและเป็นผู้นำแบบใด มีการแสดงออกถึงพฤติกรรมการทำงานในลักษณะใด เพื่อให้การบริหารงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ซึ่งแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นนี้เป็นแนวคิดที่มาจากพื้นฐานทฤษฎีแบบภาวะผู้นำตามแบบวิถีทาง-เป้าหมาย (Path-Goal Theory) ของเฮ้าส์และมิตเชลล์ ซึ่งเป็นทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ที่มีเป้าหมายหลัก คือ การเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานพร้อมกับการสร้างความพึงพอใจให้กับพนักงานในทางบวก ซึ่งมุ่งเน้นที่การสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับพนักงาน โดยผู้บริหารสามารถนำไปใช้บริหารงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชาและตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้มากที่สุด ซึ่งอาจใช้แบบภาวะผู้นำแบบใดแบบหนึ่งหรือหลายแบบกับผู้ใต้บังคับบัญชา (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2557)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นในแต่ละหน่วยงานนั้นมีโครงสร้างการบริหารที่มีความแตกต่างกัน ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างในสภาพการบริหารงานเช่นกัน โดยเฉพาะการบริหารงานด้านวิชาการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารสถานศึกษา ดังนั้นภารกิจสำคัญจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยการสร้างพฤติกรรมภาวะผู้นำให้เกิดอิทธิพลต่อผู้ร่วมปฏิบัติงานให้สอดคล้องและมีความเหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทแวดล้อมต่างๆ เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาแบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อนำผลของการศึกษาวินิจฉัยมาใช้เป็นแนวทางสำหรับ

ผู้บริหารในการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำและเสริมสร้างภาวะผู้นำในแบบต่างๆ ตามแต่ละสถานการณ์ เพื่อให้เกิดคุณภาพที่ดีในการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งจะส่งผลต่อการมีพัฒนาการที่ดีเหมาะสมตามวัยครบทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา และส่งเสริมให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อสร้างความพร้อมที่จะก้าวสู่การศึกษาในขั้นต่อไป และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพที่ดีของประเทศชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา
4. เพื่อศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา

สมมติฐานการวิจัย

1. แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากกับการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา
2. แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 613 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ประจำปีการศึกษา 2563 ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน จำนวน 242 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยแบ่งชั้นจำนวนประชากรจำแนกตามรายอำเภอ และใช้วิธีเทียบบัญญัติไตรยางศ์เพื่อกำหนดสัดส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก เพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนสัดส่วนที่ได้กำหนดไว้

2. ตัวแปรในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ แบบภาวะผู้นำตามทฤษฎีแบบวิถีทาง-เป้าหมาย ของเฮาส์และมิทเชลล์ 4 แบบ คือ 1) แบบสนับสนุน 2) แบบสั่งการ 3) แบบมุ่งความสำเร็จ และ 4) แบบให้มีส่วนร่วม

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยบูรณาการตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในมาตรฐานด้านที่ 4 คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ประกอบกับแนวทางการจัดทำหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน 3) ด้านการนิเทศการศึกษา 4) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 5) ด้านโภชนาการและการส่งเสริมสุขภาพ และ 6) ด้านการประเมินคุณภาพภายใน

3. นิยามศัพท์เฉพาะ

3.1 แบบภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อจูงใจให้ครูปฏิบัติหน้าที่ในงานวิชาการเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยพิจารณาตามความคิดเห็นของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วยแบบภาวะผู้นำ 4 แบบ คือ

1) แบบสนับสนุน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารใช้ในการปฏิบัติงานในลักษณะที่สร้างมิตรภาพกับครู สร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตร ปฏิบัติต่อครูอย่างเสมอภาค ให้การสนับสนุน ในการปฏิบัติงานของครู เอาใจใส่ดูแลความต้องการขั้นพื้นฐานและสวัสดิการของครู

ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความต้องการของครู สามารถเข้าถึงปัญหาของครู ยอมรับฟังความคิดเห็นของครู และสนับสนุนครูให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ

2) แบบสั่งการ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารใช้ในการปฏิบัติงานในลักษณะที่มุ่งให้ความสำคัญกับงานเป็นหลัก เป็นผู้มีความอำนาจในการสั่งการโดยตรงต่อครู มีความเด็ดขาดในการตัดสินใจเพียงผู้เดียว ใช้การสื่อสารทางเดียวกับครู แสดงจุดมุ่งหมายและความต้องการให้ครูดำเนินการปฏิบัติ กำหนดมาตรฐาน กฎเกณฑ์ และระเบียบต่างๆ ให้ครูปฏิบัติตาม วางแผนการดำเนินงานและกำหนดระยะเวลาติดตามการปฏิบัติงานของครูอย่างใกล้ชิด

3) แบบมุ่งความสำเร็จ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารใช้ในการปฏิบัติงานในลักษณะที่เน้นคุณภาพ การปฏิบัติงานของครู มีการกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายความสามารถของครูและกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนต่อครู กำหนดมาตรฐานที่เน้นความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานของครู แสวงหาวิธีการการปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง กำหนดวิธีการปรับปรุงการปฏิบัติงานของครูอย่างต่อเนื่อง สร้างความเชื่อมั่นในตัวครู และตั้งความคาดหวังว่าครูมีความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

4) แบบให้มีส่วนร่วม หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารใช้ในการปฏิบัติงานในลักษณะที่เปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน กระตุ้นให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน มีการพิจารณาแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน มีการจัดประชุมในการรับทราบปัญหา ร่วมกัน และให้มีการตัดสินใจเพื่อลงมติร่วมกัน ให้คำปรึกษาแนะนำต่อครู และให้ความไว้วางใจการปฏิบัติงานของครู

3.2 การบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การดำเนินงานตามมาตรฐานด้านที่ 4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ตลอดจนการดำเนินกิจกรรมวิชาการและจัดกิจกรรมตามหลักสูตรเพื่อส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียนให้มีความเหมาะสมตามวัย มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และส่งเสริมพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการดูแลจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1) ด้านหลักสูตร หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินการวางแผนการจัดประสบการณ์และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ การดำเนินการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดหาสื่อและนวัตกรรม การประเมินพัฒนาการ การประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กและเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้สอน ตลอดจนการวางแผนพัฒนาการจัดทำหลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยอย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 เรื่อง เพื่อมุ่งแก้ปัญหาและพัฒนากระบวนการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ พัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรปฐมวัย โดยดำเนินการวิจัยไปพร้อมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามปกติ และการนำผลการวิจัยมาปรับปรุงพัฒนาระบบการจัดประสบการณ์และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิผล

3) ด้านการนิเทศการศึกษา หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีกระบวนการดำเนินการนิเทศการศึกษาโดยวิธีกัลยาณมิตร ในการช่วยเหลือ สนับสนุน แนะนำและส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ส่งเสริมการสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด การกำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง และเปิดโอกาสผู้บริหารและครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน สร้างแนวทางการปรับปรุงพัฒนางานวิชาการ

4) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการและประสบการณ์ต่างๆ ของผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติจริง โดยการมุ่งเน้นตามความสนใจของผู้เรียน การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม การเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันเด็ก วันปีใหม่ วันสำคัญทางศาสนา และโครงการต่างๆ ที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5) ด้านโภชนาการและการส่งเสริมสุขภาพ หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีการจัดโภชนาการและสุขภาพให้กับผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่

สมบูรณ์มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย โดยการจัดโภชนาการที่มีสารอาหารครบถ้วนทั้ง 5 หมู่ มีการจัดหา น้ำดื่มที่สะอาดและเพียงพอ มีการเสริมสร้างสุขอนามัยที่ดี มีการเฝ้าระวัง การเจริญเติบโต โดยการวัดส่วนสูง ชั่งน้ำหนัก และบันทึกสุขภาพของเด็กอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอโดยใช้หลักดำเนินงานตามแนวทางของกรมอนามัย

6) ด้านการประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูในขั้นตอนการนิเทศ มีการตรวจสอบ ควบคุม ติดตาม ประเมินคุณภาพและมาตรฐาน การจัดการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัดโดยใช้มาตรฐาน การ ศึกษา ตัวชี้วัด และเกณฑ์ประเมินที่กำหนด โดยการใช้เทคนิคที่หลากหลายเหมาะสมกับปัญหาและความต้องการ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.3 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการและดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้ถูกจัดตั้งขึ้นใน 11 อำเภอ ได้แก่ 1) อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา 2) อำเภอบางน้ำเปรี้ยว 3) อำเภอบางคล้า 4) อำเภอบางปะกง 5) อำเภอบ้านโพธิ์ 6) อำเภอพนมสารคาม 7) อำเภอราชสาส์น 8) อำเภอสนามชัยเขต 9) อำเภอแปลงยาว 10) อำเภอท่าตะเกียบ และ 11) อำเภอคลองเขื่อน

3.4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

3.5 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการกองการศึกษา/ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ประจำปีการศึกษา 2563

3.6 ครู หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และปฏิบัติงานวิชาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ประจำปีการศึกษา 2563

3.7 เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กเล็กที่มีอายุระหว่าง 2-5 ปี (5 ปี 11 เดือน 29 วัน) ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัด

ฉะเชิงเทรา

เครื่องมือวิจัย

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน วุฒิการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำตามทฤษฎีแบบวิถีทาง-เป้าหมาย ของผู้บริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 4 แบบ คือ 1) แบบสนับสนุน 2) แบบสั่งการ 3) แบบมุ่งความสำเร็จ และ 4) แบบให้มีส่วนร่วม

3. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน 3) ด้านการนิเทศการศึกษา 4) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 5) ด้านโภชนาการและการส่งเสริมสุขภาพ และ 6) ด้านการประเมินคุณภาพภายใน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผลตรวจสอบ แล้วนำคำแนะนำค่าดัชนี ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุง

ผลการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (index of item objective congruence: IOC) มีดังนี้

2.1 ข้อคำถามด้านแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 33 ข้อ พบว่า คำนวณค่า IOC ได้มากกว่า 0.5 จำนวน 32 ข้อ และคำนวณค่า IOC ได้ต่ำกว่า 0.5 จำนวน 1 ข้อ สรุปได้ว่า มีข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้ จำนวน 32 ข้อ

2.2 ข้อคำถามด้านการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 34 ข้อ พบว่า คำนวณ ค่า IOC ได้มากกว่า 0.5 จำนวน 34 ข้อ สรุปได้ว่า มีข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้ จำนวน 34 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (try out) กับประชากร

ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

4. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach's reliability coefficient alpha) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ อยู่ที่ระดับ $\alpha = .955$ เมื่อแยกพิจารณารายด้านข้อคำถาม พบว่า ค่าความเชื่อมั่นข้อคำถามด้านแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ที่ระดับ $\alpha = .941$ และข้อคำถามด้านการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ที่ระดับ $\alpha = .916$

5. แจกแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้

5.1 ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และนำเสนอต่อผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในการขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

5.2 การส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยส่งด้วยตนเองสำหรับหน่วยงานที่อยู่ใกล้และผู้วิจัยจัดเก็บเอง สำหรับหน่วยงานที่อยู่ไกล ผู้วิจัยจัดส่งทางไปรษณีย์โดยจัดซองติดแสตมป์แนบไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

5.3 การรวบรวมแบบสอบถาม สำหรับหน่วยงานที่อยู่ใกล้ผู้วิจัยเดินทางไปรวบรวมด้วยตนเอง และสำหรับหน่วยงานที่อยู่ไกล ผู้วิจัยติดต่อประสานงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละแห่ง เพื่อติดตามแบบสอบถามกลับคืน หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 2 สัปดาห์

6. นำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการประมวลผลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

7. วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การแจกแจงค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson's product moment correlation coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 239 คน (ร้อยละ 98.76) และเพศชาย จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.24) ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ส่วนใหญ่เป็นครู จำนวน 208 คน (ร้อยละ 85.95) และเป็นหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 34 คน (ร้อยละ 14.05) วุฒิการศึกษาสูงสุด ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 195 คน (ร้อยละ 80.58) และปริญญาโท จำนวน 47 คน (ร้อยละ 19.42) และมีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 6-10 ปี จำนวน 239 คน (ร้อยละ 98.76) และ 3-5 ปี จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.24)

2. ผลการวิเคราะห์แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.84$, $S.D.=.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ แบบให้มีส่วนร่วม ($\bar{X}=4.19$, $S.D.=.74$) แบบมุ่งความสำเร็จ ($\bar{X}=3.94$, $S.D.=.28$) แบบสนับสนุน ($\bar{X}=3.68$, $S.D.=.46$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือ แบบสั่งการ ($\bar{X}=3.53$, $S.D.=.29$) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 1 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	n		อันดับ	
	$\bar{X}$	S.D.		
1. แบบสนับสนุน	3.68	.46	มาก	3
2. แบบสั่งการ	3.53	.29	มาก	4
3. แบบมุ่งความสำเร็จ	3.94	.28	มาก	2
4. แบบให้มีส่วนร่วม	4.19	.74	มาก	1
รวม	3.84	.38	มาก	

3. ผลการวิเคราะห์การบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$, $S.D.=.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านหลักสูตร ($\bar{X}=4.36$, $S.D.=.54$) ด้านโภชนาการและการส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{X}=4.33$, $S.D.=.52$) และด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X}=4.32$, $S.D.=.59$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้ายได้แก่ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X}=3.56$, $S.D.=.67$) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 2 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

การบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	n		อันดับ	
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักสูตร	4.36	.54	มาก	1
2. ด้านการวิจัยในชั้นเรียน	3.56	.67	มาก	6
3. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.01	.68	มาก	5
4. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.32	.59	มาก	3
5. ด้านโภชนาการและการส่งเสริมสุขภาพ	4.33	.52	มาก	2
6. ด้านการประเมินคุณภาพภายใน	4.31	.78	มาก	4
รวม	4.15	.35	มาก	

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับมาก ($r_{xy} = .755$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 3 ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X	Y
X_1	1.00					
X_2	.529**	1.00				
X_3	.809**	.653**	1.00			
X_4	.661**	.497**	.655**	1.00		
X	.874**	.714**	.873**	.901**	1.00	
Y	.673**	.440**	.725**	.685**	.755**	1.00

** $P \leq .01$

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรายด้าน พบว่า

1. แบบมุ่งความสำเร็จ (X_3) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (Y) ในระดับมาก ($r_{xy} = .725$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. แบบให้มีส่วนร่วม (X_4) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (Y) ในระดับมาก ($r_{xy} = .685$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. แบบสนับสนุน (X_1) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (Y) ในระดับมาก ($r_{xy} = .673$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. แบบสั่งการ (X_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (Y) ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = .440$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. ผลการวิเคราะห์แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ค่าความแปรปรวนของแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

model	SS	df	MS	F	P
Regression	18.223	4	4.556	94.042**	.000
Residual	11.481	237	0.048		
Total	29.704	241			

** $P \leq .01$

ดังนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) พบว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ แบบมุ่งความสำเร็จ (X_3) และแบบให้มีส่วนร่วม (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (R) เท่ากับ .777 ค่ากำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (R^2) เท่ากับ .603 ซึ่งปัจจัยทั้ง 2 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ร้อยละ 60.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ คือ $Y' = 1.059 + .598 (X_3) + .175 (X_4)$ และสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน คือ $Z' = .484 (X_3) + .368 (X_4)$ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 5 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ใช้พยากรณ์การบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตัวแปร	B	SE(b)	Beta	t	P
ค่าคงที่ (constant)	1.059	.209		5.068**	.000
แบบมุ่งความสำเร็จ (X_3)	.598	.067	.484	8.979**	.000
แบบให้มีส่วนร่วม (X_4)	.175	.026	.368	6.833**	.000
ค่าคงที่ (a) = 1.059					
$R = .777, R^2 = .603, SE (est.) = .22206, F = 181.687**$					

** $P \leq .01$

ทั้งนี้ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นพบว่า แบบสนับสนุน (X_1) และแบบสั่งการ (X_2) ไม่ส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถอภิปรายได้ดังนี้

ผลการวิจัยระดับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีการแสดงออกทางพฤติกรรมในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้พฤติกรรมแบบภาวะผู้นำตามทฤษฎีวิถีทาง-เป้าหมาย (Path-Goal Theory) ของเฮาส์และมิตเชลล์ ทั้ง 4 แบบ คือ แบบสนับสนุน แบบสั่งการ แบบมุ่งความสำเร็จ และแบบให้มีส่วนร่วมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของครูตามสถานการณ์ต่างๆ เพื่อดำเนินการบริหารงานให้เป็นไปตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และจากผลการวิจัยจะเห็นว่า แบบภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ แบบมุ่งความสำเร็จ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมุ่งเน้นการบริหารงานโดยให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมด้านต่างๆ เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จในการบริหารงานให้บรรลุตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับ กุลนิษฐ์ ธิบุญญ (2556) ที่ได้กล่าวว่าผู้บริหารใช้แบบภาวะผู้นำทั้งสี่ด้านใกล้เคียงกัน ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา การให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย กำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ร่วมแก้ไขปัญหา และมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน ซึ่งส่งผลให้องค์กรมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสอดคล้องกับแนวคิดตามทฤษฎีวิถีทาง-เป้าหมาย (Path-Goal Theory) ของเฮาส์และมิตเชลล์ (House and Mitchell, 1974) ซึ่งมีส่วนประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ พฤติกรรมของผู้นำและสถานการณ์เอื้อต่อผู้นำ โดยผู้นำจะต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนและแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ และผู้นำที่มีประสิทธิผลขึ้นอยู่กับความพอใจในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งนี้ พฤติกรรมของผู้นำจะมีประสิทธิผลเมื่อพฤติกรรมนั้นช่วยให้ผู้ใต้บังคับบัญชา มีความพอใจและพึงพอใจช่วยในการปฏิบัติงาน ดังนั้น พฤติกรรมของผู้นำจึงเป็นเครื่องชี้ทางไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนาได้

2. จากการศึกษาการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลการวิจัยระดับการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูให้ความสำคัญกับการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐาน โดยเฉพาะมาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อดำเนินการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยให้มีความสมบูรณ์ตามวัยครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม และสติปัญญา สอดคล้องกับแนวทางการบริหารจัดการของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2559) ที่ได้เล็งเห็นความสำคัญของการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัยภายในท้องถิ่นให้มีพัฒนาการสมบูรณ์ตามวัยครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม และสติปัญญา และสอดคล้องกับ สุรีย์พร ฟากพื้น (2561) ที่ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักหรือหัวใจสำคัญของสถานศึกษาที่เป็นตัวบ่งบอกถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา และเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของสถานศึกษา ซึ่งการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษาโดยตรง ทั้งนี้ประสิทธิผลการบริหารงานในสถานศึกษาขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะทำให้อุทิศบุคลากรในสถานศึกษาเกิดความมั่นใจในความสามารถของตนเพื่อการปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเต็มใจและบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา

3. จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลการวิจัยพบว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารทั้ง 4 แบบ ได้แก่ แบบสนับสนุน แบบสั่งการแบบมุ่งความสำเร็จ และแบบให้มีส่วนร่วม โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ

สมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแสดงออกซึ่งพฤติกรรมการบริหารงานตามแบบภาวะผู้นำทั้ง 4 แบบ ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งสามารถก่อให้เกิดอิทธิพลต่อครูในการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านนิเทศการศึกษา ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านโภชนาการและการส่งเสริมสุขภาพ และด้านการประเมินคุณภาพภายใน ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในทิศทางบวกนี้ย่อมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บรรลุตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิติรัตน์ ฤทธิ์สมบูรณ์ (2556) ที่ได้กล่าวว่าแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลให้เกิดประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน เนื่องจากผู้บริหาร ต้องมีภาวะผู้นำในการบริหารงานด้านต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อก่อให้เกิดภาพแห่งความสำเร็จในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะงานด้านวิชาการที่ถือเป็นหัวใจหลักในการบริหารโรงเรียน

4. จากการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลการวิจัยพบว่า แบบภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จและแบบให้มีส่วนร่วม ส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทราได้ร้อยละ 60.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่หลากหลายตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาในปัจจุบัน และมีหน้าที่สำคัญในการบริหารงานให้บรรลุผลสำเร็จตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นจึงทำให้ผู้บริหารต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการบริหารงานที่มีต่อครูให้มีความเหมาะสมตามสถานการณ์ต่างๆ และสอดคล้องกับความต้องการในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ของครู โดยใช้พฤติกรรมการบริหารที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันตามแต่ละสถานการณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ คอลีน (Colleen, 1984) ที่ได้กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่

ประสบความสำเร็จต่างใช้แบบของผู้นำหลาย ๆ แบบ เพื่อนำไปสู่การบริหารที่ประสบความสำเร็จ โดยไม่ใช่แบบใดแบบหนึ่งเพียงแบบเดียว และจะพยายามสร้างภาวะผู้นำให้เกิดขึ้น เพื่อให้เข้ากับบทบาทในการบริหารของตนเอง ทั้งนี้ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จของงานเป็นเป้าหมายสูงสุด สอดคล้องกับศิริพร อินนะระ (2558) ที่ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ เป็นรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชาที่ตั้งเป้าหมายในการทำงานไว้สูง เพื่อเป็นการท้าทายความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้นำจะเน้นความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน แต่ในขณะเดียวกันก็จะมั่นใจในความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชาว่าจะปฏิบัติงานได้สำเร็จตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ โดยจะเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสดงความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ และจะยกย่องชมเชยเมื่องานนั้นสำเร็จ นอกจากนี้ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นผู้เปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น โดยใช้ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อสร้างแรงจูงใจ และสร้างอิทธิพลต่อครูเพื่อบรรลุความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับศศิวิมล สุขทนารักษ์ (2554) ที่ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความเชื่อมั่นและความไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเต็มที่ เป้าหมายและการบังคับบัญชาตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานจะกระทำโดยการจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชา และอาศัยความร่วมมือในการทำงานจากผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนการมอบหมายการตัดสินใจให้แก่ผู้ที่มีความสามารถ

5. จากการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ไม่ส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลการวิจัยพบว่า แบบภาวะผู้นำแบบสนับสนุนและแบบสั่งการ ไม่ส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก แบบภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ได้มุ่งความสำคัญในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับครู การดูแลและให้ความช่วยเหลือ การอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของครู ตลอดจนการดูแลสวัสดิการ และสนับสนุน

ให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ดังนั้นภาวะผู้นำแบบสนับสนุน เป็นพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งไม่สามารถส่งเสริมและสร้างโอกาสให้ครูได้เข้ามา มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อบ่มงูความสำเร็จได้ เนื่องจากแบบภาวะผู้นำแบบสนับสนุนจะเน้นไปในเรื่องของการดูแลเอาใจใส่ความเป็นอยู่ของบุคลากร และการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานมากกว่าเรื่องงานด้านวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิงห์ ศรีแก้ว (2559) ซึ่งผลการวิจัย พบว่า ผู้นำแบบสนับสนุนทำให้ผู้บริหารและครูมีปฏิสัมพันธ์น้อย จึงไม่ใช่แนวทางที่ผู้บริหารนำมาใช้มากนัก เพราะยุคปัจจุบันการบริหารและจัดการศึกษาต้องดำเนินการในรูปแบบการกระจายอำนาจและให้มีส่วนร่วมของบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และผู้นำแบบสั่งการมีพฤติกรรมการบริหารที่ไม่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน คือเป็นผู้กำหนดวิสัยทัศน์และนโยบายด้วยตนเอง ทั้งนี้แผนพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา มุ่งส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมอันจะส่งผลให้การขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติประสบความสำเร็จ ดังนั้นในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำเป็นต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครู แต่ทั้งนี้ภาวะผู้นำแบบสั่งการ มุ่งความสำคัญของงานเป็นหลักผ่านการใช้อำนาจของผู้บริหารในการวางแผนการดำเนินงาน และกำหนดมาตรฐาน กฎ และระเบียบการปฏิบัติงานต่าง ๆ อีกทั้ง ผู้บริหารสามารถใช้อำนาจในการตัดสินใจได้แต่เพียงผู้เดียว ไม่ได้มุ่งให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร อินนะรา (2558) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า แบบภาวะผู้นำแบบสั่งการ ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ เพราะผู้บริหารโรงเรียนหลักเล็งเห็นการใช้การสั่งการเนื่องด้วย ระบบการจัดการศึกษามุ่งเน้นการบริหารงานด้านวิชาการให้เป็นไปโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งจะเป็นกลยุทธ์สำคัญที่จะทำให้โรงเรียนเกิดความเข้มแข็ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีสาระสำคัญที่ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1.1 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถนำผลวิจัยเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงาน ทั้งแบบสนับสนุนแบบสั่งการ แบบมุ่งความสำเร็จ และแบบให้มีส่วนร่วม โดยเลือกใช้ผสมผสานรูปแบบภาวะผู้นำตามแต่ละสถานการณ์ เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารและสร้างพฤติกรรมการบริหารงานที่ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรปรับพฤติกรรมภาวะผู้นำแบบสั่งการให้มีการแสดงออกต่อครูอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการใช้อำนาจสั่งการโดยตรงต่อครู ซึ่งควรเปิดโอกาสให้มีการสื่อสาร 2 ทางเพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้ชี้แจงให้ทราบถึงปัญหาการปฏิบัติงาน และนำไปสู่การร่วมตัดสินใจในการแก้ปัญหาาร่วมกันกับครู และร่วมวางแผนดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูให้เกิดศักยภาพ

1.3 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมด้านการวิจัยในชั้นเรียน โดยสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนไปพร้อมกับการจัดการเรียนการสอนตามปกติ เพื่อมุ่งแก้ปัญหาปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรปฐมวัย

1.4 ผลการวิจัยพบว่า ครูและบุคลากรสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปฏิบัติการและประสานงาน เพื่อสร้างความร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งภายในและภายนอก และใช้เพื่อพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เกิดประสิทธิภาพและเหมาะสมต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในการส่งเสริมพัฒนาการและสร้างศักยภาพที่ดีสำหรับผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาแบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสังเคราะห์ตัวแบบภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และแบบสั่งการ เพื่อพัฒนาแบบภาวะผู้นำที่สามารถเสริมสร้างพฤติกรรมผู้บริหารที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติของครู

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาพฤติกรรมผู้นำ ที่เสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.5 ควรมีการศึกษาวิจัยด้านการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมให้ครูดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อมุ่งพัฒนาการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีศักยภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2559). *มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: ส่วนวิชาการและการศึกษาท้องถิ่น.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2560). *คู่มือแนวทางการจัดทำหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. นนทบุรี: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กุลนิษฐ์ ฐัญญู. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฐิติรัตน์ ฤทธิสมบุรณ์. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- นาวาวิ เจอะอุมา. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ศศิวิมล สุขทนารักษ์. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ศิริพร อินนะรา. (2558). *แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2558). *เอกสารรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ. รอบ 3 พ.ศ. 2554-2558)*. ม.ป.ท..
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: פרקหวาน

สิงห์ ศรีแก้ว. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2557). ภาวะความเป็นผู้นำ. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เนท.

สุริย์พร ฟากพื้น. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต1. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 1(3), 27-40.

Colleen, R. B. (1984). A naturalistic observation of three effective principals. *Dissertation Abstracts International*, 45(9), 2272-A.

House, R.J. & Mitchell, R.R. (1974). Path-Goal Theory of Leadership. *Journal of Contemporary Business*, Autumn1974, 81-97.